

AZ „ELLENSÉG” GYOMRÁBAN*

Látogatóban Jáhim Károlynál

Bevezető

Jáhim Károly kitalált név. Aki mögötte lakozik, annál közismertebb: „nemzeti” oldalon gyakran emlegetik elrettentésül néhány mondatát mint a törzsi háború okának és jelenlétének kirívó példáit, bizonyosságait... Jáhim – leginkább keresztényi alázatból – szívesen találkozott s beszélgetett velem, az interjútól azonban mereven elzárkózott. Noha eleve felajánlottam és megfogadtam, hogy csak az és úgy jelenik meg, ahogy neki is elfogadható, még ahhoz sem járult hozzá, hogy találkozóinkról, eszmecseréinkről a magam benyomásai, következtetései napvilágra kerülhessenek.

Akárhogy töröm is a fejem, ennek az elzárkózásnak két igazi magyarázata lehetséges. Az egyik, hogy Jáhimnak és övéinek (törzsének) egyáltalán nem érdeke a tisztázó gondolatok megszületése és napvilágra kerülése. Mit is nyilatkozott egyszer Heller Ágnes az Aktuálisban, Betlen Jánosnak? Nem baj, hogy antiszemitizmus van, mert ez gátolja a zsidók asszimilációját. Fordítsuk meg a gondolatot: nincs szükség közeledésre, kibeszélésre, megbékélésre, mert ez erősíti a zsidók asszimilációját (beolvadását, felszívódását)! Nem zárható ki, hogy néhány évvel ezelőtt Vásárhelyi Mária is emiatt háritotta a Demokrata számára készítendő interjúra való felkérésemet; de számos jel inkább arra utal, hogy nem ez az igazi ok. Sokkal inkább az, hogy a Vásárhelyi Máriák és Jáhim Károlyok fejében a Magyar Demokrata-féle lapok és a hozzám hasonló szerzők magát a Sátánt testesítik meg: azt, aki nem átallja ezt a mérhetetlenül sokat szenvedett, a holokauszt borzalmas tömegpusztítását is megszenvedett népet (a zsidóságot) írásaikkal, szellemiségükkel újra üldözőbe venni – netán újabb tömegpusztításnak kitenni.

Ugyanis aki zsidóságát és magyarságát egyaránt értéként, gazdagságként éli meg, aki liberalizmusát és baloldaliságát a fasizmus, a nacionalizmus, a szélsőjobb sötét erőivel való szembenállásként fogja fel, az semmilyen tekintetben nem képes sem megérteni, sem elfogadni, ha zsidóságáért,

---

* Ez a fejezet megjelent a Magyar Demokratában

liberalizmusáért vagy baloldaliságáért támadják. Ő – aki, még egyszer mondom, zsidónak, magyarnak egyaránt épnek és teljesnek érzi magát – nem azért gúnyolódik a buzgó magyarkodókon, hazafiakon („nacionalistákon”), mert idegen volna tőle a magyar élet, a magyar haza, a magyar kultúra, hanem ellenkezőleg: úgy látja, úgy érzi, úgy éli meg, hogy ezt az életet, hazát, kultúrát akarják kisajátítani, elvenni, megtagadni tőle, csak mert ő másképp magyar, csak mert zsidó is, csak mert világpolgár is.

Olyannyira nehezére esik e téren bármiféle megértés és elfogadás, hogy még azzal sem elégszik meg, ha mondjuk te, a másik oldalról, közeledési vágyadat, megértésedet vagy éppen szeretetedet nyilvánítod. Ő azt is megköveteli tőled, hogy nyilvánosan és teljesen tagadj meg mindenkit, aki őt támadja. Mert aki őt támadja, mint mondtam, az maga a Sátán, és aki nem harcol vele, vállvetve, a Sátán ellen, az a Sátán szolgája. Az aktualitások nyelvére fordítva, világosan fogalmazva: Lovas Istváné, Bayer Zsolté, Bencsik Andrásé.

Innentől kezdve bezárul a kör, s kitörni, úgy tűnik, lehetetlenség belőle. Mert ehhez bizony kölcsönös megértés, bőséges kibeszélés, a gesztusok boldog elfogadása és viszonzása kellene. A Vásárhelyi Máriák és Jáhim Károlyok azonban azért sem fogadhatnak el nyilvánosan gesztusokat olyanoktól, akik a világ előtt nem tagadják meg a Sátánt, mert társaik szemében ők is rögvest a Sátánnal cimborálnának. S ha netán újra világégés lenne, akkor azért ők is felelősök lennének, az ő lelkükön is száradna... Lehet-e valamit kevésbé kívánni?

Jáhim Károly kérdésének eleget is teszek, meg nem is. Mélyen hallgatok arról, hogy kicsoda ő, megóvóm riadt lelkét a vak támadásoktól: minden olyan szó, mondat helyére sötét foltokat illeszték találkozásunkat felidéző írásomba (utólag cenzúrázom magam), amelyből személye egyértelműen azonosítható lenne. Egyetlen adat tekintetében pedig még el is torzítottam a valóságot. Ám minden másról szabadon beszélek, amiről úgy gondolom, hogy az álláspontok és érzések valóságának megértését, s ezen keresztül a szellemi gettók felszámolását segítheti elő. Elképzelni sem tudok ennél magasabb rendű szempontot a magam – s talán nem csak a magam – számára.

Budapest, 2001 telén – 2002 tavaszán

*

A metrót valami miatt lezárták, késtem is vagy tizenöt percet. Mint kiderült, Jáhim és felesége, ■■■■■■, már azt hitték, hogy nem jövök, a

mert keveredni, azt már nem akar, mert ez is kirekesztő” – gondolhatta ő. „Nem akarom izgalmaknak kitenni, babát vár” – szögeztem le neki. „Azt gondolod, olyan izgalom lesz, hogy elmegy tőle a gyereke?!” – felelte jól kihallható sértődéssel, de aztán csak felajánlott egy szombat délutáni időpontot, és ebben végül megállapodtunk.

*

S most itt ültem vele szemben, a találkozás és várakozás szinte megmagyarázhatatlan lelkesültségében. Innen, ebből a helyzetből én már csak gazdagabban kerülhetek ki, mint amikor beléptem – bizonyára ez dolgozott bennem. Jáhim mindenesetre felfoghatott valamennyit az érzéseimből és gondolataimból, mert bevezetésképpen megjegyezte, hogy noha ez a találkozás számomra öröm, neki valóságos gyötrelem, a téma pusztán gondolatától görcsbe rándul a gyomra. Mint hívő katolikusnak azonban, úgy érezte, nincs joga visszautasítani az én jóindulatú közeledésemet. („Én, ha úgy tetszik, csak szolidaritásból álltam ki a zsidóság mellett” – jelentette ki egy ízben.)

Kétségtelenül őszinte eszmecserénk csaknem két órán át tartott. Nem kaptam felhatalmazást, hogy bármiről is beszámolhatnék olvasóimnak, ezért mostantól fogva kerülöm beszélgetésünk részleteinek felidézését. Meggyőződésem azonban, hogy a következtetések levonása – s az ezeket megalapozó (megelőző) megállapítások lényegének bemutatása elkerülhetetlen, és senkinek nem lehet ellenére, sem kárára; hacsak azoknak nem, akiknek valami módon érdekük a homály, az értetlenség, s az ezek táplálta háborúság fennmaradása.

A félelem

Jáhim Károly fél. Félelmét teljesen és egészében valóságosként éli meg. „A feleségem ugyan ■■■■■■■■■■ származású, de amikor itt megkezdődnek az üldözések, ő is zsidónak fog számítani.” – mondta valóságos keserőséggel. „Ugyan már, mitől félnek? – szegezték nekem a kérdést nem sokkal később hallgatóim egy előadáson. – Hiszen ők uralkodnak a médiában és a kultúrában, sőt, a gazdaságban, a pénzvilágban...” Fogalmam sincs eme uralom valóságosságáról és méreteiről, később kifejtendő okok miatt nem is kívánom ezt vizsgálni, ám évtizedes tapasztalataim alapján annyit mégis bátran ki merek jelentetni, hogy egyeduralom semmiképp sincs, de a kirekesztettség vagy üldözöttség krónikus jelei sem mutatkoznak. Meg kell tehát tudnunk különböztetni azokat a félelmeket, melyeknek vannak valóságos okaik, azoktól, amelyeket érzéki csalódások, nyugtalan, riadt képzelet ébresztenek. Egyszersmind számítani kell rá, hogy a félelem semmibevétele, vagy „ügyes zsidó praktikaként” való kinevetése, kigúnyolása, a félelem jogosságának hitét, okvetlenségét fogja megerősíteni.

A „félelmi logika” kétségtelenül valóságos tényekre és jelenségekre épül, és a következőképpen írható le: a) Magyarországon vannak olyan politikai tényezők, akik/amelyek általában a zsidókat (értsd: a zsidóság egészét) nemzetellenesnek, hazafiatlannak látják, egyúttal pedig a globalista erők és internacionalista érdekek megágyazóinak, a multinacionális és multikulturális törekvések feltétlen kiszolgálóinak. b) Mivel ezek a politikai tényezők egytől-egyig a jobboldalon tanyáznak, egytől-egyig nemzeti (nacionalista) retorikát hangoztatnak, a jobboldal pártjai nyilván hallgatólagos szövetséget kötöttek egymással, és szintén nyilvánvalóan a zsidóság ellenében, a zsidóság kirekesztésére, a zsidóság kárára. c) Mivel az antiszemitizmus mindig a nacionalizmusban gyökerezik, akár csak a fasizmus és a nácizmus, a nemzeti (jobboldali) erők lényegüket tekintve antiszemiták, fasiszták, nyilasok, még ha nem ténylegesen is, de potenciálisan. Vagyis bármikor bekövetkezhet, hogy a MIÉP a jobboldal többi részének, így a Fidesznek a segítségével széleskörű tisztogatásokba kezd. Jönnek újra a zsidótörvények, aztán újra a likvidálások...

A bal- és jobboldaliság (A félelmi logika megbicsaklása)

Nincs itt a helye, hogy a valóság kevésbé nyugtalanító tényeivel szembesítsük a zsidóírtás rémlátomását (hogy a legfontosabbat mégis megemlítem: az Európai Unió mégiscsak más külpolitikai tényező – környezet –, mint a náci Németország); számunkra itt e pillanatban a látomás logikájának megértése fontos. Jáhim feltette nekem a kérdést, hogy én mint egy köztisztelőnek örvendő író, Varga Domokos fia hogyan részesülhettem olyan nevelésben, hogy a jobboldalra kerültem. Elmosolyodtam, s azt feleltem, igencsak helyénvaló a kérdése. Édesapám mindig is óvakodott attól, hogy megmondja, mi gyerekek miről, mit gondoljunk. Sokat olvasott nekünk, sok könyvet adott a kezünkbe, a vendégekkel ott politizáltak a fejünk felett, de a megítélést, a következtetést mindig ránk hagyta. Nos, amikor utolsóként átvettem az Új Magyarország főszerkesztését, az első dolgom volt, hogy a címdalra kinyilvánítsam: a baloldali értékeket semmivel nem tartom alábbvalóknak, mint a jobboldaliakat – csak hogy a baloldal több évtizedes hegemoniáját tekintve, úgy érzem, a jobboldali (nemzeti, konzervatív, keresztény) értékek támogatásának van itt az ideje. „Úgy látszik, nem értjük egymást, elbeszélünk egymás mellett” – állapította meg vendéglátóm a legnagyobb csodálkozásomra. S hozzátette: „Fiatal korodban te nem láttad azokat a filmeket az ellenállókról? A koncentrációs táborokról?” De igen. „Akkor hogyan tudsz jobboldali lenni?” Visszakérdeztem: „És te nem emlékszel Rákosiékra? Nem emlékszel 56-ra? Akkor hogy tudsz baloldali lenni?” Ezt felelte: „Számomra az a Rákosi-klikk volt. És nem a baloldal. Mint ahogy ez a mostani MSZP sem a baloldal. Nincs ma Magyarországon igazi baloldal.”

A félelem, lám, könnyedén megengedi a logika megbicsaklását. A jobboldal egészéhez habozás nélkül lehet a szélsőséges nacionalizmus, fasizmus,

antiszemitizmus képzetét társítani, a baloldalhoz viszont – ha épp beárnyékolja valami – csak klikkeket és elhajlókat. A jobboldal tehát – e félelmi logikából adódóan – *lényegéből fakadóan* ember- és emberiségellenes, kirekesztésre és megsemmisítésre törekszik, a baloldal viszont épp ellenkezőleg: *lényegét tekintve* emberséges és haladó, és csak kivételes elhajlásaiban jelent veszedelemet az egyes ember és az emberiség egésze számára.

Ki zsidó?

Radnóti Miklós elhurcolása óta tudjuk, még a kikeresztelkedettek is annak minősíthetnek. A felmenők tüzetes vizsgálata, a nagyszülők gondos számbavétele óta még az is, aki már csak távoli emlékeiben őrzi zsidóságát. A mindenben összeesküvést szimatoló *egyokúak* (azaz a mindent egy okra visszavezető, elvakult megfigyelők) számára még az is, aki csak úgy cselekszik, csak úgy gondolkodik, csak olyannak látszik, mint az ő fejükkel elképzelt, jelképpé lényegült zsidó. Jáhim Károlyt talán az tette újra zsidóvá, hogy, úgy érezte – noha ez elhomályosulóban volt –, hogy zsidó énjét, identitását megtámadták, s ha nem feltétlenül életveszélyesen is, de fenyegetik. Értelemszerűen szolidaritást vállalt mindenkivel, akiről úgy gondolta, zsidósága miatt szintén veszély fenyegeti.

Jáhim Károly azonban tisztában van azzal, hogy a Fidesz mögé számtalan olyan értelmiségi felsorakozott, akit gyökerei egyébként a zsidósághoz kötnek. Beszél arról, hogy ezek közül néhányan jó előre (még az 1998-as választások előtt) megmondták neki, hogy itt csak a Fidesz nyerhet, és aki most beáll mögéjük, az zsíros pozíciókhoz és megbízásokhoz juthat. Őt is hívták többször.

Jáhim Károly filozófus azonban nem ment. Mielőtt azonban feltennénk a kérdést, vajon miért nem, meg kell állnunk egy pillanatra.

Azok a zsidó származásúak, kötődésűek, akik a Fidesz Magyar Polgári Pártot – vagy akár magát a miniszterelnököt – napi munkájában támogatták, tekinthetők-e bármilyen értelemben üldözöttek, kirekesztettnek? Vajon érzik-e magukat létükben, egzisztenciájukban fenyegetve? Ha nem, akkor mitől függ az, hogy valaki fenyegetve érzi-e magát vagy sem?

Úgy tűnik, nem elegendő ismerv az, hogy bárminemű zsidó kötődése van. Tehát zsidóság és antiszemitizmus ide vagy oda, Magyarországon valójában nem a „fajok” szerinti, hanem magatartások és viselkedések szerinti megkülönböztetés van. Az antiszemitizmus jelenvalóságának kétségtelen jele, hogy a nem tetsző magatartásokhoz és viselkedésekhez (a „nemzeti” oldalon) viszonylag széles körben társítják azonmód a zsidó képzetét és fogalmát. De ez annak az optikai csalódásnak is kétségkívül egyenes következménye, hogy azok a zsidó kötődésű és identitású honfitársaink, akik jól érzik magukat ebben az

országban, ők nem jelennek meg, illetve nem zsidóként jelennek meg a médiában. Akik viszont rosszul érzik magukat, azok általában identitásukban is megsértve-megalázva érzik magukat, ennek szívesen hangot is adnak, különféle politikai erőkkkel karöltve (természetesen a „nem nemzeti” oldalon). Ebből alakul ki az a hamis kép (benyomás) a nagyközönség ilyesmire amúgy fogékony részében, hogy a zsidók nemzetellenesek, a zsidók Fidesz-ellenesek, a zsidók csak rosszat akarnak az országnak; majd a még hamisabb képzettársítás, hogy aki „nemzetellenes”, „Fidesz-ellenes”, „országellenes”, az biztos zsidó. Érzékeny lelkületű ember, mint amilyen Jáhim Károly, az ilyen igazságtalanságot nem fogadhatja el.

Érzékenység-túlérzékenység

Ebben az érzékeny kérdésben Jáhim Károlyt a jelenség üstökön ragadása érdekli inkább, a jelenség mögötti mély összefüggések, okok, magyarázatok kevésbé. Paradoxon, de igazságait (pontosabban igazságaiba vetett hitét) éppen hajthatatlanságával tudja megőrizni: ha megértő volna azok iránt és csak legyintene rájuk, akik „zsidóznak”, mindazok cinkosának kellene éreznie magát, akik – rémlátomása szerint – felelősek a zsidóság újbóli fenyegetéséért, ne adj’ Isten, üldözéséért, kiirtásáért. „Az Igazság”-ra kihegyezett, valójában érzéki csalódások táplálta logikája azonban ennél is tovább úzi: a „szélsőjobb”-ban ott rejlik a „jobb”, tehát minden, ami „jobb”, az potenciális „szélsőjobb”, azaz zsidóüldözés, zsidóirtás. Jáhim Károly tehát csak akkor tudja megőrizni a maga – egyébként kétségbevonhatatlan – tisztességét, ha immár – hogy elhúzott jobbra – távol tartja magát a Fidesztől. Sőt, ha szíve legmélyéből gyűlöli.

Kétségbevonhatatlanul ez a helyzet: beszélgetésünk során Jáhim számtalan jelét adta ennek. Más kérdés, hogy gyűlölete táplálásához két oldalról is bőségesen kap muníciót. Csurka pártja, a MIÉP, mint a magyarországi „szélsőjobb” reprezentánsa és mint parlamenti ellenzék, ténylegesen támogatja a kormánypártot, a Fideszt. Megfordítva: egy-egy törvény keresztülhajtásakor (parlamenti megszavaztatásakor) a Fidesz számít a MIÉP-szavazatokra. Jáhim csúsztató dekódolásában: „Tehát épít a szélsőjobbra. Hajlik a szélsőjobbra. Hajlik a szélsőségre. Támogatja a szélsőséget. Maga is szélsőséges. Magyarországon ma a szélsőjobb uralkodik...”

Jáhim gyűlöletét a Fidesszel szemben azonban egy másik tényező is erősen táplálja: mint olyan értelmiségi, aki a hatalomból büszkén (és voltaképp becsületesen) nem kért, hatalmi arroganciaként él meg minden olyan kormányintézkedést vagy politikai húzást, amelyről úgy gondolja, hogy a fő célja a Fidesz és körei erősítése, vagy éppen a Fidesz ellenfeleinek gyengítése. A Fideszt leginkább egy olyan pragmatikus pártnak látja, amely elárulta a baloldalt, és csak azért ment át a jobboldalra, mert ott volt üres hely a hatalom

megszerzéséhez; erre pedig azért van olyannyira szüksége, hogy saját magának és kiszolgálóinak minél többet tudjon lenyúlani.

Abban magam is osztottam Jáhim nézetét, hogy a korrupció ma már beteges méreteket ölt Magyarországon. Ezen azonban, véltem, csak egy olyan civil kezdeményezés tud változtatni, amelyben az értelmiséget nem osztja meg a törzsi szembenállás. 1990-ben erre semmi esély nem volt. De ma azért vagyok itt (mondtam Jáhimnak), mert hiszek benne: a demokrácia működik, ideje kiszállni a gettókból, a pártpolitikák feltétlen kiszolgáltatásából. Jáhimnak tetszett a gondolat, de hitetlenkedett is: ő ugyan szóba állt velem, de vannak olyanok (pl. Vásárhelyi Mária), akik még erre sem hajlandók a másik táborhoz tartozókkal.

Jáhim valóban viaskodik saját gyűlöletével. Sőt – talán megbocsátja, hogy elárulom – imádkozik azokért, akik benne (lehet, hogy éppen gyűlöletükkel) gyűlöletet ébresztenek. Jáhim Károly embernek, filozófusnak egyaránt olyan érték, akit és amelyet érdemes óvni s őrizni. Kissé pragmatikusabban fogalmazva: akiből érdemes Magyarországnak hasznot húznia.

Izrael, Németország

„Menj haza Izraelbe!” Mit keresnék én Izraelben? – tette fel a kérdést Jáhim Károly, karját széttárva. Megjegyzem, ezek azok a gesztusok, amelyek közvetlen látványa, megtapasztalása mindennél többet ér „az igazság” kiderítésén fáradozó kutatónak.

Jáhimnak ez a hazája. Jáhim magyar. Nem úgy magyar, mint én, te, ők, és én sem úgy vagyok, más sem úgy magyar, ahogy a harmadik vagy a negyedik. Mindenki másképp. Egy biztos azonban: magyar.

Jáhim olykor kint él Németországban, ott dolgozik, nyugodt, csendes, időnként talán már-már unalmasnak is mondható körülmények között. Maradhatna akármeddig, néhány hosszú hónap múltán azonban mindig visszajön. „Hazajöttem, hogy szembesüljek a végzetemmel” – mondja. S csak később, némi töprengés után teszi hozzá: nem biztos, hogy fizikailag is megsemmisítenék. Csak munkái nem jelenthetnek meg...

Németország. Milyen különös, hogy a nácizmus egykori fészkeben zsidó entellektüelek milyen otthonosan, pontosabban: milyen biztonságban tudják érezni magukat! Németország mindmáig hatásosan meakulpázva, kétségtelenül kínosan ügyel rá, nehogy antiszemita hírébe keveredjék. Ott habozás nélkül meghozták a világ legabszurdabb törvényét, amely szerint börtön jár azért, ha valaki bármi módon tagadja a holokauszt megörténtét. (Ha más népiértást tagadna, azért nem jár büntetés. Mi lehet erősebb érv az antiszemitizmus

határán ingadozónak a zsidók befolyásoló erejéről?!) Mindez arra enged következtetni, hogy az antiszemitizmussal bármiképp kapcsolatba hozható jelenségek visszaszorítása Magyarországon ténylegesen megnövelné a zsidóság (de legalább egy része) biztonságérzetét. Ebből pedig egyenesen az következne, hogy a magukat eddig bizonytalanságban (kirekesztettnek, üldözöttnek) érző zsidó identitásúak megértőbbek lennének a többséggel, netán a mindenkori jobboldali kormányval.

Okos politikai praktika és tisztalelkű naivság

Nem kell túl sok politikai éleslátás hozzá, hogy kevésbé nemes tényezők ezeket az összefüggéseket felismerjék és saját céljaikra kiaknázzák. Az antiszemitizmussal mindkét politikai oldal teljesen tudatosan játszik; de még azt is megengedem, hogy kezdetben vala a jó politikai ösztön, s csak a könnyű siker tapasztalata tette aztán tudatossá a hol fegyverként, hol zászlóként való alkalmazását.

A balliberális politikai köröknek egyáltalán nem érdekük, hogy a hazai zsidóság biztonságban érezze magát bármilyen jobboldali kormányzás alatt; de még az sem, hogy nyugta legyen bármiféle jobboldali (nemzeti) erőttől. A zsidó származásúak olykor túlfűtött érzékenysége, rémlátomásokra való hajlandósága ugyanis kiválóan mozgósítható a jobboldal elleni frontális támadásokhoz. „Az antiszemitizmus elleni harc” fegyverét a baloldal minden olyan esetben előhúzza, ha vetélytársa győzelmi esélyeket táplál. Legyen ez akár Ausztria és Kurt Waldheim köztársasági elnökjelölt nyerési pozíciója, vagy Magyarország s Orbán Viktor és a Fidesz. Orbántól az 1998-as választások környezetében mint a fasizmus, a diktatúra megtestesítőjétől kellett rettegni (ld. pl. mint „mini duce”); két választás közt mint a cigányok elleni rasszizmushoz felelőtlenül asszisztáló miniszterelnöktől; a 2002. évi választásokhoz közeledve újra a nagyágyú, az „antiszemita veszély” volt élesre töltve és ismétlésre állítva. A szocialisták négy-öt olyan témát dobnak be rendszeresen, melyről a társadalomnak „beszélni kell”, ezek között – olyan díszes társaságban, mint az egészségügy, a mezőgazdaság (az „agrárium”) és a szegénység – mindig ott szerepel a „szélsőjobboldali veszély”. Kovács Lászlótól, az MSZP elnökétől az egyik Keresztútzben (a Nap-kele műsorában) volt alkalmam megkérdezni, mi is ez a veszély. Talán néhány MIÉP-es fegyvert fog? A pártelnök ettől nem tart, de attól ugyancsak, hogy a Fideszt, ha újra kormányra kerül, megint támogatni fogja a MIÉP, sőt, ez még a kormányba is bekerülhet. Vajon az 1998 és 2002 közötti kormányzati ciklusban hány szélsőjobboldali törvényt szavaztak meg a koalíciós honatyák a MIÉP segítségével...?

Csurka összeesküvés-elméletéhez, különös módon, kiváló alapanyagot szolgáltatnak azok a nemzetközi hatalmi tényezők, amelyek alapos körültekintés nélkül, ugyanakkor jól kitapintható érdekeket szolgálva szólnak

bele az országok („nemzetállamok”) belső ügyeibe. Ha Jörg Haider és az osztrák Szabadságpárt előretörése esetében még lehetett is a jobboldali előretörés veszélyére hivatkozni és az Európai Unió baloldali erőinek beavatkozását ezzel indokolni, Kurt Waldheim ügyében nem lehetett. Amerika akként való beavatkozása, hogy – utólag kiderült: hamisan (!) – Waldheimnek náci háborús bűnöket tulajdonított, és ezért megtagadták tőle a beutazási engedélyt, – teljesen nyilvánvalóan az osztrák baloldal jelöltjének (esélyének) erősítését szolgálta.

Jáhim szavaiból, kérdéseiből, félelmeiből különösebb merészség nélkül azt a következtetést is levonhatjuk, hogy az osztrák és az amerikai zsidók számottevő része gondolhatta és gondolhatja úgy, hogy a jobboldal győzelmi esélyének fenyegető árnyékában feltétlenül meg kell támogatni a – biztonságot jelképező – baloldalt. E körökből nyilvánvalóan csak elenyészően kevesen tudtak arról, hogy a vád eleve hamis volt, mint ahogy elenyészően keveseknek jutott eszébe a Kurt Waldheim igazát alátámasztó bizonyítékoknak hitelt adni. Az „antiszemitizmus elleni harc” (röviden: A-fegyver) bevetése éppen azáltal kecsgett a kis befektetés ellenére nagy politikai haszonnal, mert az érzelmek (félelmek) révén könnyűszerrel mozgósítja a lényegében tiszta szándékú, egyszersmind nemegyszer ugyancsak befolyásos önkéntesek hadát.

Egyszerűen nincs okunk kétségbe vonni például azt, hogy Amerika budapesti nagykövet asszonya, Nancy Goodman Brinker, aki a Magyar Nemzetnek adott interjúja szerint (A gyűlöletbeszéd csak ront a helyzeten, 2001. november 22.) „anyai ágról hatodik, apai ágról ötödik generációs” zsidó, tiszta szándékkal említette meg egy (amerikai diákoknak tartott) előadásában arról, hogy Magyarországon a politikai elit köreiben is jelen van antiszemitizmus. Ha pusztán az a hátsó megfontolás vezérelte volna, hogy a választások előtt használhat a hazai baloldalnak, ha a nagytekintélyű nagykövet szavait lobogtathatja a leselkedő jobboldali veszély legfőbb bizonyítékaként, akkor esze ágában sem lett volna a szóban forgó interjúban – rákérdezés híján – származásáról beszélni, mert akkor nyilván azt is tudta volna, hogy ez a tény viszont csökkentheti kijelentése súlyát. („Nyilván csak azért mondja...”, vagy „Nyilván csak azért olyan érzékeny, mert zsidó”.) Így viszont újra azzal szembesültünk, hogyan tapasztalta meg egy minden bizonnyal tiszta lélek (diplomáciai küldetése előtt a rákellenes küzdelmek egyik vezéregyénisége volt Amerikában) a maga tiszteletre méltó érzékenységgel a magyarországi antiszemitizmus kétségbevonhatatlanságát, ám semmit nem fogva fel a magyarországi törzsi háború természetéből, a nemzeti és nemzetén túli erők küzdelmének gyökereiről, a háborúság legalább kétoldali gerjesztéséről, nyíltan beleavatkozott a belháborúba.

Márpedig ezek a beavatkozások, akármennyire tiszta szándékúak is, a másik oldal szintén valóságban gyökerező félelmeit ugyancsak sikeresen táplálják.

Hisz' aligha vonható kétségbe, hogy a nagypolitikában Amerika és az ő jóvoltából Izrael követeli meg magának, hogy más mércével méretessék meg, mint mindenki más, azaz első legyen az egyenlők között. De a nemzetközi baloldal is az „antiszemita fenyegetés” ürügyén lépett fel a Haider választási sikere után Ausztriával szemben az ismert hevességgel és gyorsasággal (és a jogi megalapozottság teljes hiányában). Nem kell tehát alantasnak, született antiszemitának (fasisztának, nácinak, nyilasnak, szélsőjobboldalinak stb.) lenni ahhoz – csupán egy másfajta félelmi logikának kell engedelmeskedni –, hogy valaki követésre méltónak ítélje Csurka István zászlaját, amellyel a haza védelmében: a „Budapest – New York – Tel-Aviv tengely” ellenében vezeti népét szent háborúba. Magyarország sorsát épp elégszer döntötték el (s mondhatjuk, döntötték *romba*) valóban idegen erők ahhoz, hogy az ennek megisméltlődésétől való félelem hasonló riadalommal töltsön el némelyeket, mint a zsidóüldözés réme másokat.

Van-e értelme a párbeszédnek? A törzsi háborúzás mint az ember természetes megnyilvánulása

Minél bizonyosabb mindkét oldalon a jó szándék, annál indokoltabb minden olyan törekvés, amely a törzsek valóságos vagy szellemi közelítésén fáradozik.

Az a tény, hogy noha Jáhim Károly szorongott és attól tartott, hogy egy-egy beszédtemától hányingere lesz, s mégis otthonában fogadott, ékes bizonyítéka annak, hogy ennek a törzsi háborúnak a legjelesebbjei olykor egyben az áldozatai is; akiknek éppen ezért *végső soron* érdekük e háború felszámolása.

Csak azért *végső soron*, és nem magától értetődően, mert a törzsi háború makacs fennmaradásának, fenntartásának csak egyik oka a mögötte megbújó politikai érdek, amely aztán könnyűszerrel lovagolja meg a félelmeket és sérelmeket. A másik, mélyebb oka az emberi természet ama ősi vonásában rejlik, amely férfias küzdelmekre, bátor megmérettetésekre sarkall, s amely hősi babérokra vágyik. A két tábor frontharcosait a nagyközönség lelkesebb része valódi hősöknek kijáró zajos ünneplésben és együttérző kézzszorításokban részesíti; azt pedig, aki óvatosan érdeklődik a másik tábor igazságai iránt is, s elkezd „egyrészt-másrészt” árnyalásokkal fogalmazni, gyorsan kizárja szívéből (itt szerényen utalok a magam példájára: táborbeli népszerűségem zuhanására). Csoda-e, hogy a frontharcosok legtöbbje – akárcsak a rajongók serege – egy sajátságos szemüvegen keresztül látja a világot: ami megerősíti igazában, azt észleli, ami gyengítene, azt nem észleli.

Ha a frontharcosokon (katonákon) múlna a dolog, a háborúság valószínűleg még sokáig, akár az idők végezetéig eltartana. Az élharcosok ugyanis rendszerint csak akkor unják el a háborúskodást, amikor soraikban túl sok a halott, de kevés a dicsőség. Törzseinket azonban ilyen veszély egyáltalán nem

fenyegeti. A jobboldal megírhatja győzelmi jelentését: tízegynéhány évvel a rendszerváltás után végre sikerült felszámolnia a baloldali hegemoniát, kialakulóban van a valódi demokráciához szükséges erőegyensúly. Média- (és egyéb) harcosai komoly pozíciókat foglaltak el, amelyeknél a dicsőségen túl egyre gyakrabban anyagi természetű hozadékokkal is lehet számolni. A baloldal persze annál frusztráltabb, s annál jobban felértékelődnek az itteni ügyes harcosok. Egyik félnek sem eléggé érdeke tehát ebben a pillanatban, hogy a békesség mezejére lépjen. Ezt az állapotot kiválóan tükrözi a jobboldal közismert harcosának, Bencsik Andrásnak (a Magyar Demokrata főszerkesztőjének) egyik interjúban tett lakonikus megjegyzése: „A pacifistákat mindkét oldalon lelövök.” (Ld. Varga Domokos György: Elsőből lesznek az első, II. kötet: MédiaArcok.)

Akkor pedig?

Nyilvánvaló, hogy a háborúskodás más érdekek, más szempontok szerint szorítható csak vissza. Ennek aprólékos elemzését majd máskor és másutt elvégzem, itt csak utalok rá: számottevő változás akkor indulhat be, ha egyfelől a nagyközönség, másfelől a törzsek csendes többsége számára megvilágosodik, hogy a magyar belpolitika konszolidálása, a csatabárd elásása nagyobb közös haszonnal járhat, mint amennyit a győztes (hát még a vesztes) pozíciójából lehet kinek-kinek nyerni. Ide, Jáhím Károlyhoz az egészből most annyi tartozik, hogy személyén – találkozásunk apró epizódjain – keresztül egyetlen összetevőre, az értelmiség lehetséges szerepére vonatkozóan néhány szerény következtetést már levonhatunk.

A magyar értelmiségben, de legalábbis egy részében *van* fogékonyság arra, hogy nézőpontját a törzsek szintjéről magasabbra emelje. Jáhím Károly áldozatként éli meg a mostani (2001-es, számára vesztesnek tűnő) helyzetet, még akkor is, ha érzelmei palettáját a mártíromság felemás tónusa is megszínesíti. Éppen ezért feltehetőleg nyereségként élné meg, ha a másik oldalról olyan gesztusok sorozata érkezne, amelyek az ő félelmei okát jogosnak – ha nem is indokoltnak – ismerné el; s amelyek világosan és egyöntetűen kifejeznék, hogy ebben az országban soha senkinek semmilyen hátránya nem származhat pusztán abból, hogy ő vagy bárki más zsidónak vallja magát. Ezen pedig azt is érteni kell, hogy többé nem lenne vizsgálendő és nem vizsgálható (ahogy egyébként én is tettem 1990-ben, ama Népszabadságbeli írásomban), hogy a zsidó származásúak-kötődésűeknek a közélet mely területein van nagyobb hatalmuk a számarányukhoz képest. Egyáltalán: az sem lenne vizsgálható, ki zsidó; pontosabban: soha semmilyen messzemenő következtetést nem lehetne levonni abból, hogy valaki zsidó származású. Konszenzus vigyázna erre, afféle hazai „politikai korrektség”.

E roppant nehéznek látszó feladat elvileg megoldható.

két legnépszerűbb s talán legnagyobb hatású személyisége, akik nagyon sokat tettek a baloldali hegemonia felszámolásáért. Nagy munkabírák, kemény, rámenős, gyakran személyeskedő stílus – és e tekintetben szilárd következetesség – jellemzi mindkettejüket, Bayert pedig még a szokványosnál jobb fogalmazókészség is.

A baloldal és – a már említett képzettársítás miatt is – a zsidóság az ellene való elementáris támadásként éli át Lovas és Bayer minden megnyilvánulását. Alkalmadtán görcsö alá lehetne venni, éppenséggel melyik oldal rangos vitézei és közlegényei törtek több borsot a túloldaliak orra alá, kinek a beszédében volt több az utálkozás és gyűlölet, ki kezdte és ki folytatta, a példa kedvéért azonban tekintsünk el az előzményektől. A nagy kérdés ebben az esetben egyszerűen úgy tétetik fel, hogy helyénvaló-e akár az egyik, akár a másik törzs (vagy mindkettő) vitézeit valamiféle „gyűlöletbeszéd” címén kiiktatni a magyar nyilvánosságból (közéletből, demokráciából).

Bayer Zsolt az ATV péntek esti Sajtóklubjában a következő kijelentéseket tette: „Ezek a rohadt gyilkos gazemberek, ezek a mocsadék utolsó állatok most megpróbálják átretusálni '56-ot egy ilyen szocialista forradalomra. Egyébként ha '56 szocialista forradalom volt, akkor ezek hogy magyarázzák meg, hogy a saját elvtársaikat akasztgatták '56 után?” „És ezek után csodálkoznak, hogy ha van néhány ember, megkeseredett, egész életében testileg, lelkileg nyomorékká tett szerencsétlen, aki kifütyül egy Kovács Lászlót vagy egy Medgyessy Pétert. Ne felejtjük el, kérem szépen, '56 után az élet arról szólt, hogy Kádár rendszerében vezető funkcionáriusnak lenni az egyet jelentett a hazaárulással.” „...milyen konszenzust lehet kialakítani gyilkos, hazaáruló, senkiházi rohadékokkal? Semmilyen, és ha időnként valaki kifütyüli őket, akkor utána nem megsértődni kell, hanem mélyen elgondolkodni, és elmenni örökre a jó bűdös francba, és nagyon örülni, hogy nem lógunk a lámpavason.” Az MSZP mindezek után feljelentette a Magyar ATV-t. A tévécsatorna tulajdonosa rögtön megijedt, és be sem várva az ORTT Panaszbizottsága (egyébként elmarasztaló) döntését, Bayert leparancsolta a képernyőről. Nos, az idézett szövegből teljesen nyilvánvaló, hogy Bayer ebben az esetben azokra a személyekre használta a „gyilkos” szavakat, akik „magas funkciójuknál” fogva szerepet játszottak a kádári gyilkosságokban (akasztásokban), de legalábbis a gyilkos és segítői (Kádár és a Kádár-rendszer) „tisztára” mosdatásában. Rájuk pedig semmilyen szó nem lehet elég erős, legalábbis nem lehet erősebb, mint a fizikailag végrehajtott gyilkosság. Az MSZP a „gyűlölet” hangoztatásával ügyesen átrakta az egész kérdést a törzsi hadszíntérre: innentől kezdve nem az számított, hogy Bayer mitől jött indulatba, csak az számított, hogy gyűlölt, ez pedig ma, Magyarországon kivívhatja minden „politikailag korrekt” tényező haragját (még a vállalkozókat és a hirdetőket is!). Nos, úgy vélem, hogy amíg a baloldal, pontosabban a zsidóság köreiben nem akadnak olyan hangadók, akik menten kijelentik, hogy bár Bayer indulatos stílusát általában nem tartják szerencsésnek

(árt a „társadalmi megbékélésnek” stb.), de ennek az egésznek semmi köze az *oktalan* gyűlölethez, s főképp nincs köze ahhoz a gyűlölethez, amely a demokráciát, az elnyomott kisebbségeket, netán a zsidóságot fenyegetné; ezzel szemben köze van a hajdani akasztásokhoz, a hősök jeltelen elkaparásához, a büntetlenül maradt bűnösökhöz; nos amíg ezt bárki a véleményvezérek közül ki nem jelenti, addig a finom megkülönböztetés abban az irányban sem működhet. „A látszat a valóság”, hangoztatta mindig az MDF egyik volt kampányszervezője, s ha a látszat szerint teljesen egységes a nyilvánosság előtti reakció, akkor a gyarló földi halandók számára a valóság is az lesz, hogy ugyanígy egységes mögötte a gondolkodás és a magatartás is. Az égvilágon semmi köze ennek a fajhoz – fajelmélethez, alsóbb- és felsőbbrendűséghez (ez is mind csak a kibeszélhetetlenségből fakadó könnyű, de veszedelmes butaság: úgy csinálni, mintha a mai törzsi háborúság mögött meghúzódó legfőbb ellentét egyívású volna a hitleri faji megkülönböztetéssel, ergo ugyanaz a veszedelem is). A ma embere számára a zsidóság sokkal inkább etnikai, történelmi képződményként jelenik meg, csakúgy mint saját maga: a magyar ember nem felmenői miatt tartja magát magyarnak, hanem magyar érzelmei miatt. Itt valójában nacionalista (nemzeti, hazafias) és internacionalista (globalista, kozmopolita, univerzalista) felfogásúak között folyik a harc, s a származásnak és a kötődésnek egyedül a látszat és a valóság gyakori egybeesése, a zsidó identitásúak egyoldalúnak tűnő gondolkodása és elkötelezettsége ad jelentőséget. Amíg ezt a csalóka képet nem próbálják maguk is nyilvánosan széttörni, addig csakugyan a látszat marad a valóság (s marad a végtelen háborúság...).

E kétségkívül hamis látszatot csak megtétezi a második eset: Lovas István és Bayer Zsolt, illetve műveik kiszorításának kísérlete a magyar közgondolkodásból, illetve a könyvterjesztés fősodrából. A 168 Óra 2001. november 8-i számában Nyíri Pál („kulturanropológus, tudományos főmunkatárs, University of Oxford”) azt kifogásolja, hogy Lovas könyveit a Libri könyvpalotájában nem valamelyik eldugott sarokban, hanem jól látható helyen kínálják. („... Lovas István és a hozzá hasonlók könyveit legalább a vásárlók által különösen jól hozzáférhető kínálópultokról vonják be.”) Nyíri vásárlói bojkottra szólítja fel az olvasókat. A november 22-i számban egy névtelen olvasói levél már azt is kifogásolja, hogy Lovasnak könyvbemutatót tartottak a Libri könyvpalotában, s ez nyilván tükrözi a „Libri új irányvonalát” (értsd: a Libri azonosul a szélsőjoddal). Ennek nyomán – ahogy az ATV tulajdonosa szélvészgyorsan felfüggesztette Bayer Zsoltot – , most a Libri egyik tulajdonosa döntött úgy, hogy Bayer Zsolt küszöbön álló könyvbemutatója maradjon el.

A „nemzeti oldal” két legnépszerűbb médiavitézét nyílt sisakos viták (szellemi csörték) helyett „adminisztrációs eszközökkel” legyőzni vagy hátrányos helyzetbe hozni a baloldal (és a zsidóság) homogénnek mutatkozó tábora

